27.2.2025

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta (VNS 7/2024 vp)

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä "MaRa") kiittää pyynnöstä lausua eduskunnan talousvaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta (VNS 7/2024 vp) ja toteaa asiasta seuraavaa:

1. **Selonteko kuvaa yleisesti hyvin toimeenpanon tilanteen Suomessa**

YK:n viimeisimmässä kestävän kehityksen raportissa Suomen arvioidaan saavuttaneen kaikkein parhaiten Agenda2030:n tavoitteet. Raportin perusteella Suomi on saavuttanut hieman yli 86 prosenttia asetetuista 17:sta kestävän kehityksen tavoitteesta.

MaRa katsoo, että valtioneuvoston selonteko kuvaa pääosin hyvin Agenda2030:n toimeenpanon tilannetta, hallituksen keskeisiä toimia kunkin kestävän kehityksen tavoitteen osalta Suomessa ja maailmanlaajuisesti sekä toimeenpanon organisoinnin ja sen seurannan ja arvioinnin mekanismit.

2. **Tavoite 2: Ruokaturvan ja huoltovarmuuden saavuttaminen**

Selonteossa todetaan, että Suomen tavoitteena on kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä. Hallituksen toimet kohdistuvat tältä osin erityisesti maatalouteen, ruokaturvaan ja huoltovarmuuteen.

MaRa toteaa, että kotimaassa tuotetut elintarvikkeet ovat tärkeitä matkailu- ja ravintola-alan yrityksille ja niiden palveluja käyttäville asiakkaille. Asiakkaat arvostavat lähiruokaa ja puhtaita ja turvallisia kotimaisia elintarvikkeita. Jos kotimainen ruoka kallistuu esimerkiksi ilmastotoimien seurauksena, ihmisille jää vähemmän rahaa käytettäväksi muihin palveluihin ja kotimaiset elintarvikkeet korvautuvat helposti ulkomaisilla elintarvikkeilla. **MaRa painottaa sitä, että Suomen alkutuotannon kilpailukykyä ei tule heikentää ulkomaiseen alkutuotantoon verrattuna.**

MaRa korostaa myös sitä, että kotimaisella ruokatuotannolla on tärkeä merkitys Suomen huoltovarmuuden kannalta.

3. Tavoite 12: Kulutus- ja tuotantotapojen kestävyyden varmistaminen

Selonteossa todetaan hallituksen tavoitteena olevan, että Suomi luo puhtaan talouden kasvua kotimaassa ja syrjäyttää saastuttavia ratkaisuja maailmalla teknologian viennin kautta. Suomen osuus puhtaan talouden investoinneista, työpaikoista ja arvonlisästä kasvaa.

Suomen kiertotalouden strategisen ohjelman visiona on, että vuonna 2035 hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta. Vision toteutuminen edellyttää luonnonvarojen kestävää ja tehokasta käyttöä. Valmisteilla oleva uusi kiertotalouslaki on keskeinen lainsäädäntöhanke, joka tavoittelee kiertotalouden vahvistamista huomioimalla nykyistä vahvemmin materiaalien ja tuotteiden koko elinkaaren ja niiden hyödyntämisen kiertotalouden keinoin. **MaRa katsoo, että ennustettava ja kiertotalouteen kannustava lainsäädäntöympäristö on tärkeässä roolissa investointien kotiuttamisessa ja elinkeinorakenteen muuttumisessa kiertotalouden mukaiseksi.**

4. Tavoite 13: Ilmastonmuutosta vastaan toimiminen

Selonteossa todetaan, että hallitus päivittää ilmastolain mukaiset ilmastopolitiikan suunnitelmat ja muut keskeiset ilmastopolitiikkaa koskevat strategiat vastaamaan Suomen EU-velvoitteita ja ilmastolain tavoitetta hiilineutraaliudesta. Ilmastotoimet toteutetaan taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja alueellisesti kestävällä ja oikeudenmukaisella tavalla.

Suomi on määrätietoisesti edistänyt fossiilisen energian käytön vähentämistä. Päästökauppasektorilla Suomen päästöt ovat laskeneet jopa ennakoitua nopeammin. Suomi pyrkii ilmastolain tavoitteiden mukaisesti olemaan hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Vuoden 2024 ilmastovuosikertomuksessa kuitenkin todetaan, että ilman lisätoimia Suomi ei ole saavuttamassa asettamaansa tavoitetta olla hiilineutraali vuonna 2035. Suomen tulee vähentää päästökauppasektorin ulkopuolisen taakanjakosektorin päästöjä 50 prosenttia vuoden 2005 määrästä vuoteen 2030 mennessä.

MaRa korostaa sitä, että ilmastopolitiikan toimenpiteillä ei saa luoda lisää sääntelyä eikä kustannuksia matkailu- ja ravintola-alan yrityksille. Kaikkien taakanjakosektoriin kuuluvien tulee osallistua päästöjen vähentämiseen. Esimerkiksi liikenteen päästövähennystavoitteita ei voi kiristää sen perusteella, että toisen taakanjakosektorin päästövähennykset eivät toteudu tavoitteiden mukaisesti. Jos liikenteen päästövähennystavoitteita kiristetään, liikkuminen Suomessa kallistuu. Sillä olisi negatiivinen vaikutus kotimaassa matkailuun ja kuljetuksiin.

Kotimaanmatkailu perustuu myös tulevaisuudessa henkilöautoilla liikkumiseen. Henkilöautoiluun, erityisesti polttomoottoriautoihin, kohdistuu jo nyt huomattavat kustannukset päällekkäisten verojen seurauksena. Näitä kustannuksia lisää vielä polttoaineen jakelun päästökauppa. Päästökauppa nostaa merkittävästi liikkumisen kustannuksia. **MaRa toteaa, että näitä kustannuksia ei tule lisätä polttoaineen**

valmisteveroja korottamalla eikä asettamalla uusia maksuja tai veroja kuten tietullit tai kilometrivero.

Lentoliikenne ei kuulu taakanjakosektoriin. EU:n sisäinen lentoliikenne on päästökaupan piirissä. Lentoliikenteen merkitys korostuu Suomen syrjäisen sijainnin ja pitkien etäisyyksien takia. Lentoliikenteen merkitys matkailun kannalta on todennäköisesti suurempi kuin millään muulla EU-jäsenvaltiolla Välimeren alueen pieniä saarivaltioita lukuun ottamatta. Suomeen suuntautuvan matkailun kannalta on välttämätöntä, että Suomeen on hyvät lentoyhteydet muualta ja että lennot ovat myös hinnaltaan kilpailukykyisiä muuhun Eurooppaan verrattuna. Lentoliikenteen päästökauppa ja biopolttoaineen toimitusvelvoite nostavat jo nyt Finnairin kustannuksia huomattavasti. **MaRa katsoo, että EU:n lentoliikenteen päästökauppaa ei saa laajentaa EU:n ulkopuolelle eikä kansainvälisen lentoliikenteen polttoaineiden verottomuutta saa poistaa.**

5. Tavoite 15: Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen

Selonteossa todetaan, että hallitus turvaa luontopääoman säilymisen osana vastuullista talouspolitiikkaa ja tavoittelee luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä. Hallitus jatkaa ja kehittää METSO-, Helmi- ja NOUSU-ohjelmia.

Luonto on yksi Suomen suurimmista kilpailuvalteista kansainvälisessä matkailussa. Puhdas luonto ja puhtaat vedet ovat etenkin Suomeen ulkomailta suuntautuvan matkailun keskeisiä vetovoimatekijöitä. Matkailun keskeisenä vetovoimatekijänä luonto on vaarassa, jos sen monimuotoisuutta uhataan. Herkissä luontokohteissa on kiinnitettävä erityistä huomiota kävijämääriin sekä infrastruktuuriin, kuten opasteisiin, kulumista estäviin rakenteisiin ja näin ohjata matkailijoiden kulkemista niin, että herkimmät alueet ja harvinaiset lajistot säilyvät. **MaRa pitää tärkeänä, että luonnon monimuotoisuutta tukevia toimia tulee jatkaa ja samalla kehittää METSO-, Helmi- ja NOUSU-ohjelmia.**

Selonteossa todetaan myös, että Suomen sopeutumiskykyä ilmastonmuutokseen tuetaan edistämällä talousmetsien aktiivista luonnonhoitoa. MaRa toteaa, että suomalaisia metsävaroja käytetään kestävästi, jotta myös tuleville sukupolville turvataan metsien aikaansaamat hyödyt. Kestävä metsätalous koostuu taloudellisen, ekologisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyyden ulottuvuuksista. Taloudellinen kestävyys tarkoittaa sitä, että metsien elinvoimaisuus, tuottavuus ja kannattavuus säilyvät pitkällä aikavälillä. **MaRa korostaa huomioitavan sen, että Suomessa on muihin EU-maihin verrattuna paljon metsää ja Suomi hoitaa metsiään kestävästi. Luontopääoman säilymisen vuoksi myös ilmastotoimissa tulee välttää sellaisia toimenpiteitä, joilla kestävän metsätalouden taloudellinen kestävyys voi vaarantua.**

MaRa toteaa, että matkailu- ja ravintola-ala on myös osa elintarvikesektoria, jolla on keskeinen rooli luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa sekä luontovaikutusten pienentämisessä, sillä noin puolet ihmisen aiheuttamasta luontokadosta on peräisin ruoantuotannosta ja elintarvikearvoketjusta. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen koskettaa koko elintarvikearvoketjua. Elintarvikeyritysten suorat luontovaikutukset syntyvät operatiivisesta toiminnasta ja elintarviketeollisuuden omista

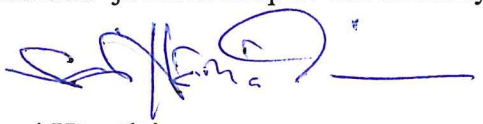
prosesseista. Välillisiä luontovaikutuksia puolestaan syntyy elintarvikeyritysten arvoketjussa.

Luonnon monimuotoisuusvaikutuksille on ominaista, että ne ovat aina paikkaan sidottuja. Merkittävimmät luontovaikutukset syntyvät elintarvikeraaka-aineiden tuotannossa ja sijaitsevat arvoketjun alkupäässä, toisin sanoen elintarvikkeiden alkutuotannossa, sekä siihen liitännäisessä maankäytössä, ilmastopäästöissä sekä luonnonvarojen hyödyntämisessä.

Elintarviketuotannossa syntyvä ruokahävikki lisää luonnonvarojen kulutusta sekä turhia ilmastopäästöjä. Ravintola-ala on mukana elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksessa, jolla tavoitellaan parempaa kannattavuutta ja kestävyyttä. MaRa on allekirjoittanut toimialakohtaisesti sitoumuksen ja kannustaa jäseniään osallistumaan yrityskohtaisilla sitoumuksillaan. Yritykselle sitoumus on joustava, sillä se voi itse määritellä tavoitteensa ja toimenpiteensä, kunhan ne toteuttavat sitoumuksen päätavoitteita.

MaRa toteaa, että matkailu- ja ravintola-alan yrityksille luonnon monimuotoisuutta tukevat raaka-ainehankinnat ovat keskeisiä ja vaikuttavia keinoja monimuotoisuuden edistämiseksi.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Sami Hämäläinen
lakimies, varatuomari

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.